

- 16) Ibidem, d.d. 3-7-1737, 7-8-1737, 6-9-1737 en 26-3-1738.
- 17) Ibidem, d.d. 21-5-1738.
- 18) GAR, NA, inv. nr. 2458, fol. 396-398, d.d. 29-7-1737 (comparanten: Pieter Knabbenhouwer, Maria Waemhof, weduwe van Hermanus Noortberg, en Maria Muysson, huisvrouw van Gerrit de Wolf).
- 19) *Tegenwaarschouwinge*, 4.
- 20) *Waarschouwinge*, 14.
- 21) Gemeentearchief 's-Gravenhage (GAG), Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 2-3-1742.
- 22) Gemeentearchief Zutphen, Archief NHK, doopboek d.d. 17-3-1713, en lidmatenboek d.d. sept. 1728 en 2-5-1729.
- 23) GAR, NA, inv. nr. 2022, fol. 901-903, d.d. 13-12-1732, Katharina Teunisse Verhoef, weduwe Bastiaan Jansz. van Selle.
- 24) GAG, Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 2-3-1742. De betrokken gemeentelieden waren: Johannes van Amerongh, Johannis van Aalsloot, Johannes du Moulyn, Louwrens Rietvelt, Justinis Hensius, Ary van Schagen, Gerrit Evers en Hendrik Ormel (zie voor de tekst van hun epistel noot 37).
- 25) GAR, Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 4-4-1742. Wel verstrekte de kerkeraad een zgn. historische attestatie, inhoudende dat Voortman in Rotterdam als lidmaat bekend was maar thans 'over zijne rechtzinnigheid en gedraging' door de Haagse kerkeraad behandeld werd; acta d.d. 2-5-1742.
- 26) Vgl. GAG, Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 22-3-1742.
- 27) GAR, Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 5-9-1742.
- 28) GAG, Archief NHK, inv. nr. 9, d.d. 29-3-1742.
- 29) In Gorinchem is in 1744 sprake van heterodoxie van enkele gemeentelieden, waarbij een zekere Jan Smit betrokken was die bij de Rotterdamse kerkeraad onder censuur stond en in Gorinchem conventikels hield. Uit hun in de acta weergegeven denkbeelden blijkt geen verband met de Knabbenhousers; zie Gemeentearchief Gorinchem, Archief NHK, inv. nr. 4.
- 30) *Waarschouwinge*, 3-4.
- 31) Ypey, *a.w.*, blz. 427.
- 32) Zie J. van den Berg, "'Letterkennis' en 'geestelijke kennis'" en binnenkort F.A. van Lieburg, *Eswijlerianen in Holland. Kerk en kerkvolk in strijd over de 'Zielseenzame Meditatiën' van Jan Willemsz. Eswijler (1633-1719)* (in bewerking).
- 33) Zie G.H. Leurdijk, 'Theodorus van der Groe als auteur van De Oude Orthodoxe Leer', *Documentatieblad Nadere Reformatie* 8 (1984), blz. 2-8 en idem, 'Theodorus van der Groe als polemist voor reformatische geloofsbeleving', *ibidem* 9 (1985), blz. 1-19.
- 34) Zie voor een gedetailleerde dogmahistorische uiteenzetting de dissertatie van C. Graafland, *De zekerheid van het geloof. Een onderzoek naar de geloofsbeschouwing van enige vertegenwoordigers van reformatie en nadere reformatie* (Wageningen 1962, reprint Amsterdam 1977); over Th. van der Groe: blz. 237-244.
- 35) Th. van der Groe, *Beschrijvinge van het oprecht en zielzaligend geloove. Nevens eenige brieven van Jacob Groenewegen, Adriaan van der Willigen en Theodorus van der Groe, waarin deze stoffe breeder behandelt en van de twee laatsten tegen den eerste wederlegt en verdedigt worden* (Rotterdam, E. van Praag, z.j.; volgens het titelblad 'zonder de minste